

ประโยค ป.ธ. ๓

สัมพันธ์ไทย

สอบ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

อปรภาค ราชคหเสฏฐิ ปุณณเสฏฐิโน ธีตรํ อตตโน ปุตตสฺส วา
เรติฯ โส นานํ ทสฺสามิติ วตฺวา มา เอวํ กโรตุ เอตตํ กาลํ อมฺเห
นิสฺสาย วสนฺเตเนว เต สมฺปตฺติ ลทฺธา เตฺ เม ปุตตสฺส ธีตรนฺติ วุตเต
โส มิจฺฉาทิฏฺฐิโก มม ธีตา ตีหิ รตเนหิ วินา วตฺติคฺคํ น สกฺโกติ เนวสฺส
ธีตรํ ทสฺสามิติ อหฯ อถ นํ พหุ เสฏฺฐิคฺคหปติกาทโย กุลปุตฺตา มา
เตน สทฺธิ วิสฺสาสิ ภิณฺทิ เทหิสฺส ธีตรนฺติ ยาจิสุฯ โส เตสํ วจฺนํ
สมฺปฏฺิจฺฉิตฺวา อาสาพฺหปุณฺณมายํ ธีตรํ อทาสิฯ สา ปติกฺลํ คตฺกาลโต
ปฏฺุชฺชาย ภิกฺขุํ วา ภิกฺขุณี วา อุปลงฺกมิตฺตํ ทานํ วา ทาคฺคํ ฆมฺมํ วา โสคฺคํ
นาลตฺถฯ เอวํ อทฺตเตยฺสฺ มาเสสฺส วิตฺติวตฺเตสฺสา สนฺติเก จิตฺตํ ปริจาริกํ
ปุจฺฉิ อิทานิ กิตฺตํ อนฺโตนวสฺสํ อวสิฏฺฐนฺติฯ อทฺตมาโส อยฺเยติฯ สา
ปีตุ สาสนํ ปหิณฺนิ กสฺมา มํ เอวรูเป พนฺธนาคาเร ปกฺขิเปสิ วรํ มํ
ลกฺขณาหตฺตํ กตฺวา ปเรสํ ทาสี สวาเวตฺตํ น เอวรูปลสฺส มิจฺฉาทิฏฺฐิโกกุลสฺส
ทาคฺคํ [วรํ] อคตฺกาลโต ปฏฺุชฺชาย ภิกฺขุทสฺสนาทีสุ เอกํปี ปุณฺณํ กาคฺคํ น
ลภามิตีฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

สัมพันธไทย

อปรภาค กาลสตุคมี ใน วาเรลี ราชคหเสฏฐี สยกตุตา ใน วาเรลี ฯ
 อาขยาตบท กตุตุวาก ปุณณเสฏฐีโน สามีสมนุช ใน ฐีตรึ ฯ อวตุตคกมม
 ใน วาเรลี อตุตโน สามีสมนุช ใน ปุตุตสสุ ฯ สมปทาน ใน วาเรลี ฯ

โส วิเสสน ของ ปุณณเสฏฐี ฯ สยกตุตา ใน อาห ฯ อาขยาตบท
 กตุตุวาก “อหึ สยกตุตา ใน ทสฺสามิ น ศัพฺท ปฏฺฐิเสช ใน ทสฺสามิ ฯ
 อาขยาตบท กตุตุวาก อิติ ศัพฺท อาการ ใน วตุวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
 อาห

“ปุณณเสฏฐี สยกตุตา ใน กโรตุ มา ศัพฺท ปฏฺฐิเสช ใน กโรตุ ฯ
 อาขยาตบท กตุตุวาก เอวึ กิริยาวิเสสน ใน กโรตุ, สมปคฺติ วตุตคกมม ใน
 ลทฺธา เต อนภฺหิตกตุตา ใน ลทฺธา ฯ กิตบท กมฺมวาก เอตุตกั วิเสสน
 ของ กาลึ ฯ อจฺจนตุตสัโยค ใน วสนฺเตน อมฺเห อวตุตคกมม ใน นิสฺสาย ฯ
 สมานกาลกิริยา (หรือ ปุพฺพกาลกิริยา) ใน วสนฺเตน ฯ วิเสสน ของ เต
 เอว ศัพฺท อวธารณ เข้ากับ วสนฺเตน, ปุณณเสฏฐี สยกตุตา ใน เทตุ ฯ
 อาขยาตบท กตุตุวาก เม สามีสมนุช ใน ปุตุตสสุ ฯ สมปทาน ใน เทตุ
 ฐีตรึ อวตุตคกมม ใน เทตุ อิติ ศัพฺท สรูป ใน วจเน ฯ ลกฺขณ ใน วตุเต
 ราชคหเสฏฐีนา อนภฺหิตกตุตา ใน วตุเต ฯ ลกฺขณกิริยา

“โส วิเสสน ของ ปุตุโต ฯ สยกตุตา ใน โหติ ฯ อาขยาตบท กตุตุ-
 วาก (ตว สามีสมนุช ใน ปุตุโต) มิจฺฉาทิฏฺฐิโก วิกติกตุตา ใน โหติ, มม
 สามีสมนุช ใน ฐีตา ฯ สยกตุตา ใน สกฺโกติ น ศัพฺท ปฏฺฐิเสช ใน
 สกฺโกติ ฯ อาขยาตบท กตุตุวาก ตฺหิ วิเสสน ของ รตนฺหิ ฯ อปาทาน ใน
 วินา ฯ กิริยาวิเสสน ใน วตุตติตุ ฯ ตุมตฺถสมปทาน ใน สกฺโกติ, อหึ
 สยกตุตา ใน ทสฺสามิ น ศัพฺท ปฏฺฐิเสช ใน ทสฺสามิ ฯ อาขยาตบท
 กตุตุวาก เอว ศัพฺท อวธารณ เข้ากับ น อสฺส วิเสสน ของ ปุตุตสสุ
 (ตว สามีสมนุช ใน ปุตุตสสุ ฯ) สมปทาน ใน ทสฺสามิ ฐีตรึ อวตุตคกมม
 ใน ทสฺสามิ อิติ ศัพฺท อาการ ใน อาห ฯ

อด กาลสตุตมี ใน ยาจีสุ กุลปุตตา สยกตุตา ใน ยาจีสุ ๆ อาขยาตบท กตุควาจก นั วิเสสน ของ ปุณณเสฏฐี ๆ อวุตตกมม ใน ยาจีสุ พหู ก็ดี เสฏฐีคหปติกาทโย ก็ดี วิเสสน ของ กุลปุตตา “ตุวั สยกตุตา ใน ภินฺทิ มา ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ภินฺทิ ๆ อาขยาตบท กตุควาจก เตน วิเสสน ของ ราชคหเสฏฐินา ๆ สหตุตตติยา ใน สทฐี ๆ ศัพท์ ทพพสมวาย เข้ากับ วิสุสาส์ ๆ อวุตตกมม ใน ภินฺทิ, ตุวั สยกตุตา ใน เทหิ ๆ อาขยาตบท กตุควาจก อสฺส วิเสสน ของ เสฏฐิปุตฺตสฺส ๆ สมปทาน ใน เทหิ ธีตฺร อวุตตกมม ใน เทหิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ยาจีสุ ๆ

โส วิเสสน ของ ปุณณเสฏฐี ๆ สยกตุตา ใน อทาสิ ๆ อาขยาตบท กตุควาจก เตสั วิเสสน ของ กุลปุตฺตานั ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน วจันนี ๆ อวุตตกมม ใน สมปฏิจฺฉิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อทาสิ อาสาพฺหปุณณมายั กาลสตุตมี ใน อทาสิ ธีตฺร อวุตตกมม ใน อทาสิ ๆ

สา วิเสสน ของ เสฏฐีธิตฺตา (หรือ อุตฺตรา) ๆ สยกตุตา ใน อลตุตฺถ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน อลตุตฺถ ๆ อาขยาตบท กตุควาจก ปติกุลั สมปาปุณฺณิกมม ใน คต- คตกาลโต อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน อลตุตฺถ ภิกขุํ ก็ดี ภิกขุณิํ ก็ดี อวุตตกมม ใน อุปสงฺกมิตฺตุ วา สองศัพท์ ปทวิกปฺปุตฺถ เข้ากับ ภิกขุํ และ ภิกขุณิํ อุปสงฺกมิตฺตุ ก็ดี ทาคุํ ก็ดี โสตุํ ก็ดี ตุมตฺถสมปทาน ใน อลตุตฺถ ทานั อวุตตกมม ใน ทาคุํ วา สามศัพท์ ปทวิกปฺปุตฺถ เข้ากับ ภิกขุํ วา ภิกขุณิํ วา อุปสงฺกมิตฺตุ, ทานั ทาคุํ และ ฌมฺมํ โสตุํ ฌมฺมํ อวุตตกมม ใน โสตุํ ๆ

เสฏฐีธิตฺตา สยกตุตา ใน ปุจฺฉิ ๆ อาขยาตบท กตุควาจก เอวั ศัพท์ ปการตฺถ อพฺพตฺติเยสฺสุ วิเสสน ของ มาเสสฺสุ ๆ ลกฺขณ ใน วิตฺติวตฺเตสฺสุ ๆ ลกฺขณ- กิริยา สา วิเสสน ของ เสฏฐีธิตฺตา สนฺตฺติเก วิสยาธาร ใน จิตฺตํ ๆ ก็ดี ตัํ ก็ดี วิเสสน ของ ปริจาริกั ๆ อวุตตกมม ใน ปุจฺฉิ “อนฺโตนวสฺสั สยกตุตา ใน อวสิฏฺฐั ๆ กิตฺบท กตุควาจก อิทานิ กาลสตุตมี ใน อวสิฏฺฐั กิตฺตกั วิเสสน ของ อนฺโตนวสฺสั อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฺฉิ ๆ ปริจาริกา สยกตุตา ใน อาท ๆ อาขยาตบท กตุควาจก “อฺยเย อาลปน อพฺพตฺตมาโส สยกตุตา ใน

อวสัฏฺฐโจ ๑ กิตตบท กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๑

สา วิเสสน ของ เสฏฺฐจึฐิตา ๑ สยกตฺตา ใน ปหิณฺนิ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปิตุ สมฺปทาน ใน ปหิณฺนิ สาสนํ อวุตฺตกมฺม ใน ปหิณฺนิ

“มาตาปิตโร สยกตฺตา ใน ปกฺขิปีสุ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก กสฺมา เหตุ ใน ปกฺขิปีสุ มํ อวุตฺตกมฺม ใน ปกฺขิปีสุ เอวฺรุเป วิเสสน ของ พนฺธนาคาเร ๑ อาธาร ใน ปกฺขิปีสุ, สาเวตุํ คุมตฺถกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก วรี วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ มํ อวุตฺตกมฺม ใน กตฺวา ลกฺขณาหตฺ วิกตฺติกมฺม ใน กตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สาเวตุํ ปเรตฺ วิเสสน ของ ชนानํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน ทาสี ๑ สมภาวน ใน สาเวตุํ, ทาตุํ คุมตฺถกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปฏฺิเสชนตฺถ* เอวฺรุปฺสฺส วิเสสน ของ มิจฺจนาทิจฺจิกกุลสฺส ๑ สมฺปทาน ใน ทาตุํ วรี วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ, อหํ สยกตฺตา ใน ลภามิ น ศัพท์ ปฏฺิเสช ใน ลภามิ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อาคตฺกาลโต อปาทาน ใน ปฏฺุชาย ๑ กิริยาวิเสสน ใน ลภามิ ภิกฺขุทสฺสนาทีสุ วิเสสน ของ ปุณฺณเวสุ ๑ นิทฺฐารณ ใน เอกํปี ปุณฺณํ ๑ นิทฺฐารณฺนํ เอกํ วิเสสน ของ ปุณฺณํ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ เอกํ ปุณฺณํ อวุตฺตกมฺม ใน กาคุ ๑ คุมตฺถสมฺปทาน ใน ลภามิ อิติ ศัพท์ สรูป ใน ฉापน- ฉापนเหตุกํ กิริยาวิเสสน ใน ปหิณฺนิ ๑

พระราชวิสุทธเวที มโนกรโรวัดปากน้ำ
สนามหลวงแผนกบาลี

สัมพันธ์
ตรวจแก้.

* สัมพันธ์ว่า “น ศัพท์ ปฏฺิเสช ใน โหติ” ก็ได้